

RÁ MŪDI RA TIMOTEO RÁ MŪDI CARTA RA APOSTOL NSAN PABLO BI 'YOPABI RA TIMOTEO

Ra apostol Nsan Pablo opabi ra Timoteo

¹ Núgui drá Pablo rá apostolgui ra zi Hmu Jesucristo. Ajuá ma Dadah_u ne ma zi Hmuh_u ra Jesucristo go gue'_u bi huancagui pa drá apostol. Ajuá go gue'_a bi pøhøguih_u, y ra zi Hmu Jesucristo go gue'_a dí tø'mh_u. ² Dí op'a'i nu'i Timu dí ja ra uenda gue ma t'_u'i ngue'_a go dá zo'a'i de ra jamfri. Ajuá ma Dadah_u ne ma zi Hmuh_u ra Jesucristo da jap'a'i, da mε'ts'a ra nthecate, ne da max'a'i pa gui 'b_ui te rá 'ñentho.

Ra ts'ofo pa ya gamfri pa hinda de naya nt'utuate nú'_u hinga majuaní

³ Ante ga ehe de guep_u Efeso pa nuua Macedonia, dá bante'i gue gui cohib_u pa gui zofo nú'_u 'raya cu 'b_ui de guep_u udi ma'na'ño ra jamfri de nú'_a stá padih_u, gui hacuabi'_u gue ya hinda sigui da 'ñudi nú'_a udi'_u. ⁴ Nixi hinda sigui da mąnga nú'_u ya 'bede xa zansε ya ja'i de maya'b_u, nú'_u xi xcra matho ne hingui o rá 'ñu nú'_a ma. Ngue'_a nú'_u ya cu udi nuya nt'utuate'_u, udi hønse pa da ntsanoya'_u, hingui uti ya cu de rá noya Ajuá pa ma'na da nte yá jamfri'_u.

⁵ Dí 'bεp'a'i gue gui zofo ya cu pa da mε'tsa 'nara coraso xá nt'axi ne 'nara hoga mfeni ne 'nara jamfri hingue maxøts'etho, pa njab_u da za da

me'tsa 'nara hoga hm̄ate. ⁶ 'Raya cu ya xa 'uegue de nuya hoga t'øt'e, hangue nubyá hõnse m̄anga ya noya hinte ri muui. ⁷ Nu'á ne hm̄aha gue da nxahnate de ra ndaxjua ley, y m̄a gue go gue'a xi majuañi nú'a m̄añ'u masque nixi paði nú'a m̄añ'u.

⁸ Haha, nura ndaxjua ley xá hño, pe nú'b'u da t'øt'e ngu nú'a bi beni Ajuá. ⁹ Ga pah'u gue himbi thuxa ra ley pa ya hoja'i. Ra ley bi thuts'i pa ya ts'o'yøde ne ya 'ñaqu'equ'ei, pa ya ts'oja'i ne ya 'yøt'ats'oqui, pa nú'u hingui tsu Ajuá ne ya 'ñagamfri, pa nú'u to'o ho yá dada ne yá nana, ne pa ma'ra ya hyote. ¹⁰ Nehe pa nú'u to'o ya 'ñeja'i, pa nú'u ya 'ñøhø ri hñuxui yá mi 'ñøhøui, ne pa nú'u ya 'behñã ri hñuxui yá mi 'behñãui, pa nú'u to'o pe ya ja'i, pa ya c'uamba, pa nú'u to'o høxa ra thai rá miqu'eiui, nehe pa gatho nú'u to'o øt'a ya ts'ot'øt'e nú'u xicju Ajuá gue hingui ho ga øthu'u. ¹¹ Gatho guehna m̄anga rá maça noya Ajuá nú'a to'o xá nsunda. Nuna go guehna ra maça noya bi t'acagui pa ga m̄a.

Ra jam̄adi po rá nthe cate Ajuá

¹² Nugui dí umba njam̄adi ma Zidadah'u ra Jesucristo ngue'a bi 'raca ra ts'edi pa ga p̄epabi. Bi hyandi gue xá hño ga p̄epabi, hangue bi hñuxcagui pa ga p̄epabi'a. ¹³ Nugui ma'met'o xi ndí ñama'ñu de ra Zidada Jesu y ndrí utsa, nehe xi ndrã ts'o'mui co ya gamfri. Pe nu'á bi mesca ra nthe cate ngue'a hindí paði hm̄aha nú'a ndí øt'e nguetho hinstí camfri thoho'a. ¹⁴ Pe nurá hm̄ate Ajuá xi ra dangui pa guequi. Nú'á bi xoga ma mfeni pa dá camfri ra Zidada Jesucristo ne pa bi za dá p̄e'tsua rá hm̄ate'a.

15 Nuna noya ma ga xi'a'i go guehna majuani, hangue rí ñepi gue gatho ya ja'i da gamfri: gue ra Zidada Jesucristo bi ñeheua ja ra ximhai pa da pøhø ya 'yøt'ats'oqui, y nugui ma'na go ndrã 'yøt'ats'oqui. 16 Pe masque ndrã 'yøt'ats'oqui, nura Zidada Jesucristo bi mesca ra nthe cate, pa núgui 'nandrã danga 'yøt'ats'oqui da hnequi ja ma 'mãi gue Ajuã bi zetca ma nts'o'mãi ne bi pungagui. Bi 'yøt'a njabũ con guequi pa njabũ da hyanda ma'ra ne da gamfri'ũ pa da me'tsa ra te pa nzãntho. 17 Hangue nú'a 'nat'a Ajuã rí ñepi dra søcambeni ne dra nsunda pa nzãntho. Go gue'a 'nat'a Ajuã nú'a hindí hanthũ, go gue'a pẽ'tsa gatho ra mfãdi, go gue'a ra Ndã de maya'bũ, de nubya ne pa nzãntho, nehe go gue'a 'bũi pa nzãntho ne hinhya'mũ da du. Njabũ gue'a.

18 Ma zi t'ũi Timu, dí 'bep'a'i gue gui pẽ rá 'bẽfi Ajuã ngu rí ñehe, ngu 'nara soldado pẽ xá hño rá 'bẽfi ja ra tuhni. Ne dí ben'a'i de nú'a bi mãnga ra Mãca Ndãhi gue ma gui pẽfi, pa njabũ da za gui sigui gui pẽ xá hño rá 'bẽfi Ajuã. 19 Nehe su ri jamfri ne strã nt'axi ri mfeni. Nu 'ra bi ts'oca yã mfeni hangue xa 'bẽ yã jamfri. 20 'Ra de gue'ũ go gue'a ra Imeneo ne ra Jandro nú'ũ dá ent'ua ja rá 'yẽ ra Satã pa da badi gue hinda ñãma'ñũ de rá noya Ajuã.

2

Hanja da za dra t'apabi Ajuã

1 Rã mudi dí 'bep'a'ihũ gue gui orahũ por gatho ya ja'i. Gui 'yaphũ Ajuã da mats'i'ũ, ne gui umfũ njamãdi'a. 2 Gui 'yaphũ Ajuã po ya danga ndã ne por gatho nú'ũ hã ra ts'ũtbi, pa njabũ da za ga 'bũhũ

'nara 'm̄i te rá 'ñentho, ne pa da za ga pɛ'tsuah̄ rá ntsu Ajūa ne ga 'yoh̄ ngu rí 'ñepcah̄ ne hinte ga jah̄. ³ Nuna go guehna xá hño, ne go guehna ri ho Ajūa ma Pøhøteh̄. ⁴ Nú'á ne gue gatho ya ja'i da mpøhø ne da badi'̄u nú'a xi majuani. ⁵ 'Nat'a Ajūa 'b̄ai, nehe 'b̄ai 'natho nú'a to'o 'bande de Ajūa co ya ja'i, y nú'á go gue'a ra Zidada Jesucristo nú'a to'o bá e bi nja'iūa ja ra ximhai. ⁶ Nu'á bi unse rá te pa bi du pa bi gu'tua yá thai gatho ya ja'i. Ha nu mi zø ra ora, bi t'unga nt'øde pa bi fadi gue nu'á bi du pa bi pøhø ya ja'i. ⁷ Y pa gue'a bi thuxcagui dega apostol pa ga mamba rá maça noya Ajūa. Hindí hate, dí m̄anga majuani. Bi thuxcagui pa ga nxahnate de ya ja'i nú'̄u hingyá xodyo pa ga utuabi'̄u de ra jamfri nú'a majuani.

⁸ Dí ne gue hab̄uraza ra luga hab̄u ri munts'a ya cu, gatho ya 'ñøhø da ḡuxa yá 'yɛ da 'yapabi Ajūa co yá mfeni strá nt'axi, ne hindri ncue, nixi da nehmȳa. ⁹ Nehe dí ne gue gatho ya 'behñ̄a da jamasu pa da hñe ngu rí 'ñehe. Hinda hñe dega nt'ets'i. Hindí ne gue da 'ñeñ̄a dega nt'ets'i, nixi da 'ñets'i co ra oro, ni co ya do mahotho, nixi co ya he nú'̄u xi xá maði. ¹⁰ Nu'a dí ne gue da 'yøt'e'̄u, dá 'yøt'a ya hoga 'bɛfi ngu rí 'ñepa 'nara hoga 'behñ̄a nú'a 'yo ja rá ntsu Ajūa. ¹¹ Ya 'behñ̄a dá 'yødetho rá noya Ajūa ja ra nija pa da badi, ne dá 'yøt'e ngu nú'a da sipabi. ¹² Hindí ne gue go ya 'behñ̄a da xahna ya 'ñøhø ja ya hmunts'i, nixi hingo ma'na da manda'̄u que ya 'ñøhø. Dá 'yøsthø. ¹³ Ngue'a Ajūa bi hyoqui rá m̄udi ra Adá, nep̄u ra Eva. ¹⁴ Y hingo ra Adá bi thát'i. Nura 'behñ̄a go gue'a bi thát'i, hangue bi dagui ja ra ts'oqui. ¹⁵ Hangue nubyá 'b̄ai yá

batsi co ndunthi ya ɸgui, pe ya 'bɛhñā da mpøhø 'bɸ hinda 'uegue de yá jamfri, 'bɸ da mɛ'tsa ra hm̄ate, 'bɸ da 'ño strá nt'axi, ne 'bɸ da 'mɸi ngu rí 'ñɛpi.

3

Nú'a rí 'ñɛpi da 'yøt'a ya ma'yo de ya nija

¹ Nuna noyanā guehna majuani: 'bɸ to'o beni da mɛpa Ajuā dega ma'yo gue'a 'nara hoga 'bɛfi ne. ² Pa to da ma'yo mahyoni di 'bɸi xá hño y di otho te di hm̄a de gue'a. Dra medinthati co 'nada ra 'bɛhñā. Di su rá mfeni, di 'yo co ndunthi ra mfadi ne di pɛ'tsa ra t'equ'ei. Di pā da unga ntsaya, di pɛ'tsa ndunthi ra mfadi pa da 'ñutuute. ³ Hindra ti, hindra 'yøt'atuhni, mahyoni di ja rá hm̄ate, hindra zøt'amɸi. Hindra nduste pa da dāhā ra boja dega nthate, nixi da ne da mɛ'tsa ndunthi ra boja. ⁴ Di pādi da manda xá hño rá ngu, ne di pādi da zofo yá batsi ngu rí 'ñɛpi pa da 'yøt'e'ɸ. ⁵ Ngue'a nu'a tó'o hingui pādi da manda rá ngu, nu'bú ¿hanja da za da manda rá nija Ajuā? ⁶ Hinda za da ma'yo 'nara 'ra'yo gamfri, ngue'a xi'bɸ da 'ñets'i'a ne njabɸ da ncondena ngu bi nja ra ts'ondāhi. ⁷ Mahyoni di udi 'nara hoga'mɸi pa njabɸ nehe nú'ɸ hingyá gamfri da ñāmahño de gue'a, pa njabɸ hinda 'bɛ rá tsa nixi da zo ja rá 'yɛ ra ts'ondāhi.

Nú'a rí 'ñɛpi da 'yøt'a ya maste de ya nija

⁸ Nehe 'nara maste de rá nija Ajuā mahyoni dra 'ñequ'ei, hindi ñā maxøts'etho, hindra ti, hindra nduste pa da dāhā ra boja dega nthate. ⁹ Di camfri xá hño nú'a ra jamfri xa t'utcahɸ co rá mfeni strá nt'axi. ¹⁰ Nehe mahyoni 'mɛt'o dra tsapabi pa da fadi ua da 'ño xá hño ua hina. 'Bɸ da 'ño xá hño

ne hinto da c'a'tsi, nu'bú hã, da za dra maste ja ra nija. ¹¹ Nehe nú'ũ ya 'bẽhñã pẽpabi Ajuã mahyoni di pẽ'tsa ra hoga'mũi. Hindra gũxa nc'uamba. Di su rá mfeni, ne nzãntho di øt'e gatho nú'a xá hño. ¹² Nura maste dra medinthãti co 'nada ra 'bẽhñã. Nehe di pãdi da manda xá hño rá ngu ne yá bãtsi. ¹³ Nu'a tó'o faste xá hño ja rá 'bẽfi Ajuã, gue'a da t'e'tsua rá nsu, ne ma'na da nja rá ts'edi pa da ñãui ma'ra ya ja'i de ra jamfri pẽ'tsua ra Zidada Jesucristo.

Ra jamfri nú'a xa t'utcahũ nú'a hinxqui fãdi maya'bũ

¹⁴ Zi cu Timu, dí ne 'bestho ga mabũ ga c'a'ts'a'i, pe dí op'a'i nuna carta ¹⁵ pa 'bũ hingá 'me ga mabũ, ma gui pãdi hanja da za gui mpẽfi xá hño ja rá nija Ajuã nú'a te. Nu ja rá nija Ajuã ja jani nú'a majuãni ne ja hmanĩ nú'a majuãni. ¹⁶ Majuãni xi ra dãngui nú'a ra jamfri xa t'utcahũ nú'a hinxqui fãdi ma'met'o, ne ena:

Ajuã bi 'ñehe bi njã'i;

y ra Mãca Ndãhi bi 'ñudi gue majuãni go gue'a rá

T'ũ Ajuã.

Nehe ya ɛnxɛ bi hyandi'a.

Nú'ũ ya ja'i hinyá xodyo bi ts'ofu de gue'a.

Nepũ habũraza ya ja'i ja ra ximhai bi gamfri'a.

Y nu'á bi ts'its'i pa mahets'i pa ja rá nsunda'a.

4

Nú'ũ to'o da 'uegue de ra jamfri

¹ Ra Mãca Ndãhi xa mã xi xá hño ne ena gue nuyá ngãts'i ya pa 'raya cu ma da 'uegue de ra jamfri ngue'a ma da hñuxa nt'øde nú'a di mãnga

ya hyate ja'i nú'ũ di udi ya nt'udi dega ts'ondahi.
² Nú'ũ ya yohmi ja'i ma da m̄anga ya nc'uamba
 ne da ts'oca yá mfeni. ³ Nuya ts'oja'i'ũ ma da
 hñacuabi ya ja'i pa hinda nthati. Ne da hñacuabi
 pa hinda zi 'raya nzaqui, masque gatho ya nzaqui
 go bi hyoca Ajuā pa ga tsihũ co ra jamadi nújũ dyá
 gamfrihũ ne stá pahũ nú'a majuani. ⁴ Ngue'a gatho
 nú'a bi hyoca Ajuā, gatho xá hño. Hingui ho te ga
 utsahũ, hõnse ga umfũ njamadi Ajuā ora te dí tsihũ.
⁵ Ngue'a rá noya Ajuā ena gue gatho ya nzaqui xá
 nt'axi. Hangue ga aphũ Ajuā da japi gatho nú'a te
 dí tsihũ, y njabũ xá nt'axi nú'a dí tsihũ.

Rá hoga m̄fi ra Zidada Jesucristo

⁶ Bũ gui ñutua ya cu gatho nú'a dí xi'a'i, ne 'bũ
 gui padi xá hño ra maça noya nú'a mā de ma
 jamfrihũ ne ra hoga nt'utuate nú'a xcá t̄eni, nu'bú
 ma xi gui hñoga m̄fi de ra Zidada Jesucristo. ⁷ Ogrí
 ho gui 'yøde nuya ts'o'bede de ra ximhai ngu nú'ũ
 m̄anga ya 'ñamfeni ja'i. 'Yøt'a ra ts'edi pa ma'na
 gui 'bui 'nara hoga'm̄i. ⁸ Ngue'a nu'a tó'o japi da
 'ñanga rá ndo'yo pa da nja rá ts'edi, hõnse 'na t̄wi ri
 muui rá 'befi. Pe nu'a tó'o øt'a ra ts'edi pa da 'mũ
 'nara hoga'm̄i, nurá 'befi'a ma'na ri muui, gue'a
 hingue hõnse nuua ja ra ximhai ma da muui rá
 'befi'a, nehe ma da muui ja rá ñoho ra 'm̄i. ⁹ Nuna
 noya stá xi'a'i go guehna majuani, hangue rí ñepi
 gue gatho ya ja'i da gamfri. ¹⁰ Y hangue por gue'a
 xi drí m̄efihũ ne dí thohũ ya ts'othogui gue'a
 dí camfrihũ 'nat'a Ajuā nú'a te. Y nú'a go gue'a
 ra Pøhøte pa gatho ya ja'i, pe ma'na pa nú'ũ to'o
 camfri'a.

11 'Ñudi nuya ya noya dí xi'a'i, ne manda da t'òt'e. 12 Oto di dintstho nú'a guí ma ngue'a grá basja'itho. Nu'i 'ñudi ra hoga'mui pa gue'a da 'yòt'a ya cu nehe. Nura hoga'mui gui 'ñudi, nú'a gui mąnga ya hoga noya, gui 'ñequ'ei, gui pɛ'tsa ra hmate, gui pɛ'tsa ra jamfri, ne strá nt'axi ri mfeni. 13 Mientra ga mabɛ, 'yòt'a ra ts'edi pa gui hñe'tuabi ra Maça T'ofó ya cu, pa gui zofó'ɛ ne gui 'ñutuabi'ɛ. 14 Jamasu nú'a rá 'bɛfi Ajuá bi t'a'a'i nú'a bi mąnga ra Maça Ndahi gui pɛfi nu ndá hu'ts'ahe ma 'yɛhe núje dyá ndahe de ra nija.

15 Pɛfi gatho nuya t'òt'eya. Ja da mpefini con gatho ri mui, pa gatho ya cu ne ma'ra ya ja'i da hyandi gue rí te ri jamfri ne ri mfadi ja rá 'bɛfi Ajuá. 16 Xi da nsu sehɛ, ne jamasu de nú'a guí udi. Oguí tsaya gui 'yòt'a njabɛ, ngue'a nu'bɛ gui 'yòt'a njabɛ, nu'bá gui mpøhø ne da mpøhø nú'ɛ to'o da 'yøde'i.

5

Nú'a rí 'ñepi da 'yòt'a ya gamfri

1 Oguí tsai ya zi ndaxjua. Umba ra ts'ofó, ja ra uɛnda ri dada. Y nuya bątsa'ñøhø umba ra ts'ofó, ja ra uɛnda ri cu. 2 Ha nuya zi tia umba ra ts'ofó, ja ra uɛnda ri naña. Nehe ya bas'bɛhñá umba ra ts'ofó co ri mfeni xá nt'axi, ja ra uɛnda ri nju.

3 Xipa ra nija da mats'i ya viuda nú'ɛ xi majuani ya viuda ne jo'o to'o da mats'i. 4 Nu'bɛ 'nara viuda 'bɛi yá bątsi o 'bɛ yá 'beto, nuyá bątsi o yá 'beto go yá uɛnda da su'ɛ, hingo ra nija. Mahyoni gue nuyá bątsi o nuyá 'beto da badi da hñoja'i co ya mengu ja rá ngu ne da co'tsuabi yá dada yá naña de xa tede,

ngue'a gue'a xá hño ne gue'a ri ho Ajuá. ⁵ Nú'a xi majuañi ra viuda ne 'b_u seħε, nú'a jo'o to ri su, hønse tøm̄babi rá mfats'i Ajuá, ne nzantho ma pa ra xuui apabi Ajuá, ne api da mats'i'a. ⁶ Pe nu'a ra viuda øt'e nú'a go da ne, ne hingui 'b_utho, nú'á hini 'ñepi da t'umba ra mfats'i, ngue'a masque te, pe ja ra uenda ya xa du. ⁷ 'Bepabi ya cu da 'yøt'a núna dí op'a'i nehe, pa hinda nja te da hm̄a de gue'u. ⁸ 'B_u 'nara cu hini jamasu nú'u ja te yá njau, ne ma'na nú'u ya mengu ja rá ngu, nura cu'a hinte ri muui rá jamfri, ne ma'na xá nts'o nú'a øt'e que 'na nú'a hingrá gamfri.

⁹ Nú'a ra lista hab_u thu'tsua yá thuhu nú'u ya viuda pεpa Ajuá ne t'umba ra mfats'i, nuni mahyoni ja gui hñu'tsuah_uni yá thuhu hønse nú'u ya viuda ya pe'tsa thogui hñu'rate njεya, ne bi me'tsa 'nada rá dame. ¹⁰ Nehe hñu'tsuah_u yá thuhu ya viuda nú'u thandi ne fadi gue pε ya hoga 'beñi, ne bi tede xá hño yá bañsi, pañi da unga ntsaya ja yá ngu, ne bi x_ucua yá ua nú'u ya cu mí tsønga ja yá ngu, ne bi mats'i nú'u mi tho ya ts'othogui, ne xa bañi xa meñi gatho ya hoga 'beñi.

¹¹ Pe nu'u ya viuda ya bañ'behñatho, oguí hu'tsuah_u yá thuhu ja ra lista, ngue'a ma da zø ra pa da ne da yopa nthati 'ra de gue'u, y njab_u ya hinda za da mepabi Ajuá ja ra nija. ¹² Y njab_u da hnøma'ñ_u de gue'u ngue'a bi 'uegue de nú'a ra cohi bi me'tsi. ¹³ Nehe da nzañi gue hinte dyá 'beñi ngue'a da nengu. Y hingue hønse dya dahñei, nehe dya me'bede ne da hñøt'e hab_u hini 'ñepi, ne da ma nú'a hini 'ñepi da mahma. ¹⁴ Hangue nugui dí ne gue da nthati nuya viuda ya bañ'behñatho, ne da

me'tsa ya b̄atsi, ne da b̄adi da su yá ngu. Njabu ha, hinda nja te da m̄anga ma nconrah̄a de guec̄u. ¹⁵ Dí xi'a'i njabu ngue'a 'raya viuda ya xa 'uegue de rá 'ñu Ajuá ne xa deñi ra Satá.

¹⁶ Hangué 'bu 'nara cu o 'nara nju di pe'tsa 'nara viuda ja rá ngu, dá su pa hinda t'apabi ra mfats'i ja ra nija, pa njabu nura nija da me'tsa ndunthi te da umba nú'u xi majuani ya viuda ne jo'o to'o da mats'i.

¹⁷ Nubyá nuyá mefi Ajuá nú'u ri manda xá hño ja ra nija, xi da hnu xá hño por gue'u, ma'na nú'u to'o mamba rá noya Ajuá ne utuate. ¹⁸ Ngue'a ra Maça T'ofó ena njaua: "Oxqui tu'tua rá ne nú'a ra ndamfri net'a ra trigo ja ra era." Nehe enga njaua: "Nu'a tó'o ri mpefi rí 'ñepi da t'umba rá thaha."

¹⁹ 'Bu da 'm̄ai 'na to'o da ñapabi 'nará mefi Ajuá, oxqui camfri 'bu da njo'o yoho o hñu pa da dama-juani. ²⁰ Pe nu'bu 'nará mefi Ajuá xi majuani øt'a ya ts'oqui, ts̄ai nts'edi habu da 'yøde gatho ya cu, pa njabu da ntsu nehe nú'u ma'ra. ²¹ Dí 'bep'a'i guegui 'yøt'a njabu mahyegui con gatho yá mefi Ajuá. Hingui hñamtho nú'u to'o gui 'yøtua ra ts'utbi. Nehe pađi 'met'o xá hño nú'a te xa nja pa njabu gue'a gui mañ'a. Njabu dí 'bep'a'i ja rá thandi Ajuá ne ja rá thandi ma Zidadahu ja Jesucristo ne ja rá thandi yá enxe Ajuá nú'u xa thahni pa da mepabi'a. ²² Oxqui hu'tsua ri 'ye 'bestho nú'u to'o ne da mepabi Ajuá, ngue'a xi'bu hingui 'yo xá hño, y njabu da hma gue gui fats'i thoho'u ja yá ts'oqui. Pe nu'í, 'bai nzantho strá nt'axi'i.

²³ Ya oguí tsi nsøctho ra dehe. Tsi 'na t̄aqui ra vinu dega obxi por nú'a ra um̄ai ts̄ai.

24 Jamasu 'mɛt'o nú'u to'o guí hu'tsua ri 'yɛ pa da mɛpabi Ajuá, ngue'a 'ra ri hnequi yá ts'oqui ante dra sɛcua ra uenda, pe nu ma'ra asta hinda thá'mba nguenda ja da hnequi yá ts'oqui. 25 Nehe njabu nú'u to'o ɔt'a ya hoga 'bɛfi. 'Raya hoga 'bɛfi ri hnequi 'bestho. Ha nu ma'ra da hnequi asta 'mɛfa, ngue'a hingui tsa da gohitho mant'agui ya hoga 'bɛfi.

6

1 Gatho nú'u to'o 'mɛgo, dá umba ndunthi ra t'equ'ei yá hmu, pa njabu hinda hnøma'ñu rá thuhu Ajuá nixi da hnøma'ñu ma jamfrihu. 2 Nu'u tó'o pɛ'tsa yá hmu ha ya gamfri, odri dintstho nú'a xipa yá hmu hønse ngue'a nuyá hmu gue go ya gamfri nehe. Dá mɛpabi ma'na xá hño ngue'a go ya hmadi gamfri nú'u to'o hocuabi yá 'bɛfi. 'Ñudi núna dí op'a'i ne njabu gui nzote.

Con basta ra jamfri di johya 'na co nú'a te pɛ'tsi

3 Nu'bu 'nara ja'i udi ma'na ra nt'utuate ne hingo udi rá hoga noya ma Zidadahu ra Jesucristo, ne hingo ri dɛni nú'a ra nt'utuate nú'a di ma de ma jamfrihu, 4 nura ja'i'a ra 'ñets'i ne hinte rá fadi. Xa 'bɛ rá mfeni ngue'a ri ho to da ntsanoyauí ne da ntsaiui. Y nuni ja fuhni ra nduste, ya hnecatuhni, ya ts'ante, ya nt'ensfeni. 5 Nu'u tó'o ri ntsanoya njabu, gue'u xa ts'oca yá mfeni ne hingui padi nú'a majuani, ne di 'ñet'a gamfri pa da dahá ra boja. Pe nu'í, 'uegue de gue'u. 6 Haha, numa jamfrihu xi ri muui ndunthi, pe nehe ga johyah co nú'a dí pɛ'tshu. 7 Ngue'a núju ndá tsøhuua ja ra ximhai hinte duá hahu, y nehe hinda za te ga haxhu de

gucua. ⁸ Hanguê ga johyah_u gue hindrí 'bê te ga tsih_u nixi te ga heh_u. ⁹ Ngue'a nu'u tó'o ne da memati, tagui ja ya ts'oqui ne thát'i pa da 'yøt'a nú'a xá nts'o, ne pɛ'tsa ya ts'onc'at'i hinte ri muui, ne honsɛ ra 'ñu. Hanguê gue'a da japi da nhuati_u ne da 'mɛdi. ¹⁰ Ngue'a nura hmâte de ra boja ja bí ehni ndunthi ya ts'oqui. 'Raya cu xi xa mađi ra boja, hanguê xa 'uegue de yá jamfri ne xa thogui ndunthi ya dumui.

Ntuhni xá hño ja ra hoga tuhni dega jamfri

¹¹ Pe nú'i rá mɛfi'i Ajuá, 'uegue de gatho nuya ts'ot'øt'eya. Go da tɛna ra hoga'mui, ra hñoja'i, ra jamfri, ra hmâte, ra pacencia, ne ra ts'ɛtuate. ¹² Ntuhni xá hño ja ra hoga tuhni dega jamfri. Su ra te pa nzantho nú'a bi 'ra'a Ajuá nu mi zohna'i'a, ne gá damajuani de gue'a ja yá thandi ndunthi ya ja'i. ¹³ Dí 'bɛp'a'i ja rá thandi Ajuá nú'a to'o ri umba yá te gatho nú'a te 'bui. Y nehe dí 'bɛp'a'i ja rá thandi ra Zidada Jesucristo nú'a to'o bi mąga majuani ja rá thandi ra Pilato. ¹⁴ Guehna dí 'bɛp'a'i gue gui su xá hño nú'a xra 'bɛp'a'i pa hinto da c'a'ts'a'i, asta ra pa da yopa pengaua ma Zidadah_u ra Jesucristo. ¹⁵ Ngue'a nu sta zø ra ora, Ajuá dua yopa pɛhna ra Zidada Jesucristo dua ehe. Ajuá go guesɛ'a xá nsunda, ne go guesɛ'a ri manda. Go gue'a ra dąga Nda de gatho ya nda, ne go gue'a ra Hmu de gatho ya hmu. ¹⁶ Go guesɛ'a ya mi 'bui ne nzantho da 'mui. Go gue'a 'bu ja ra ñot'i nú'a xi tsɛdi, ne hinhya'mu to xa hyandi'a nixi hingui tsa to da hyandi. ¡Nú'á ja rá ts'ɛdi pa nzantho, ne go gue'a ri 'ñepi dra nsunda pa nzantho! Njab_u gue'a.

17 'Bεpabi nuya memati de nuua ja ra ximhai gue odri 'ñets'i, nixi odi pε'tsua ra jamfri ra boja nú'a hate. Dá mε'tsua ra jamfri Ajuā nú'a te ne xi ri 'racjε gatho nú'a te dí hoñhε pa ga johyahε.

18 Nuya memati'ε 'bεpabi da 'yøt'e xá hño ne xi da mεfi ndunthi ya hoga 'bεfi. Nu'a te da uni, dá uni con gatho yá mεi ne con gatho yá paha. 19 Y njabε da munts'a 'nara thāhā'ε pa rá ñoho ra 'mεi, ne njabε da su ra te pa nzāntho.

Yá ngats'i ya noya nú'ε bi 'bεmpa ra Timoteo

20 Nde nubyá, nu'i zi cu Timu, su ra maça noya nú'a xra 'bεp'a'i gui mā. Ne oxqui øde ya ts'o'bede nú'ε hinte ri muui, nixi oxqui 'yøde nú'ε to'o ri ntsanoya, nú'ε mā gue pε'tsa 'nara hoga mfadi hmāhā. 21 Y nu'ε tó'o xa dεna nú'a ra mfadi'a, ya xa 'uegue de ra jamfri.

Ajuā da max'a'i. Njabε gue'a.

Ra 'Ra'yo Testamento
New Testament in Otomi, Mezquital (MX:ote:Otomi,
Mezquital)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Mezquital

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomi, Mezquital

ote

Mexico

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Mezquital

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

c6437f19-566b-5232-8b2a-5c88e5a5622b